

UNIwersYTET
ŁÓDZKI

Profesor

Irena Sobańska

Profesor Irena Sobańska urodziła się 8 grudnia 1948 r. w Radomsku. W roku 1971 uzyskała tytuł magistra ekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W tym samym roku podjęła pracę w Uniwersytecie Łódzkim na etacie asystenta w Katedrze Rachunkowości, która do roku 1994 funkcjonowała w ramach Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, a od owego roku działa na nowym wydziale UŁ, tj. Wydziale Zarządzania.

Po zatrudnieniu w Katedrze Rachunkowości w pracy naukowej koncentrowała się na poznawaniu problemów i koncepcji pomiaru kosztów w przedsiębiorstwach przemysłowych stanowiących, w teorii rachunkowości, wyodrębniony obszar wiedzy określany rachunkiem kosztów. W badaniach naukowych od początku swojej kariery stosowała podejście interdyscyplinarne, wykorzystujące m.in. modelowanie cybernetyczne, ogólną teorię systemów von Bertalanffy'ego, teorię uwarunkowań sytuacyjnych, teorię podejmowania decyzji, analizę systemową, analizę uwarunkowań behawioralnych, teorię ekonomii instytucjonalnej (teorię kosztów transakcyjnych) oraz socjologię (teorię systemów społecznych Luhmanna).

W roku 1980 Profesor Sobańska obroniła pracę doktorską pt. *Rachunek kosztów a modele kosztów* napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej. Studia w zakresie teorii rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej kontynuowała w latach 1980–1990 w Uniwersytecie Łódzkim, a także w trakcie staży naukowych w uniwersytetach niemieckich w Ruhr-Universität-Bochum i Justus-Liebig-Universität Gießen. Uniwersytety te wybrała ze względu na wysoki poziom rozwoju rachunku kosztów w teorii i praktyce niemieckiej w relacji do krajów anglojęzycznych. Międzynarodową kooperację naukową kontynuowała w okresie późniejszym, współpracując z uniwersytetami w Kownie, Tybindze, Tartu i Pradze. Rezultatem badań przeprowadzonych podczas wymienionych staży zagranicznych było opublikowanie kilku artykułów oraz praca habilitacyjna, pt. *Tendencje rozwoju rachunku kosztów w Niemczech*, obroniona w roku 1998.

W dniu 14 sierpnia 2014 r. Irena Sobańska otrzymała tytuł profesora zwyczajnego w dziedzinie nauk ekonomicznych.

Od początku wieku XXI zainteresowania badawcze Profesor I. Sobańskiej w dużej mierze były skoncentrowane na trzech głównych obszarach: zmianach zachodzących w regulacjach zasad sporządzania sprawozdań finansowych związanych z integracją podsystemu rachunkowości zarządczej i podsystemu rachunkowości finansowej, zastosowania dobrych praktyk rachunkowości w przedsiębiorstwach klasy światowej, ze szczególnym uwzględnieniem Lean Accounting, a także specyfice rachunkowości zarządczej w uniwersytetach publicznych.

Jako badaczka i naukowiec cechuje Profesor I. Sobańską dociekliwość, wytrwałość, nowatorskie i innowacyjne spojrzenie na problem badawczy. Ma duży wkład w rozwój kadry naukowej, była opiekunem naukowym kilkunastu doktorantów i promotorem sześciu doktorów. Profesor Irena Sobańska jest autorką bądź współautorką ponad 190 książek, artykułów, recenzji i tłumaczeń, publikowanych także w czasopiśmie zagranicznych.

Profesor I. Sobańska istotnie przyczyniła się również do doskonalenia metod dydaktycznych w UŁ. Od roku 1975 była członkiem międzykatedralnego Zespołu wdrażającego amerykańską grę decyzyjną do nauczania rachunkowości i zarządzania na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Była także inicjatorką

i twórcą koncepcji wdrożenia do procesu nauczania na Wydziale Zarządzania UŁ zintegrowanego systemu informatycznego IFS realizowanego od roku 2005 w ramach bloku specjalizacyjnego Zintegrowane Zarządzanie Firmą.

Profesor I. Sobańska, mając rozległą wiedzę o systemie rachunkowości przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej i znając rozwiązania tego systemu stosowane w przedsiębiorstwach socjalistycznych, była świadoma radykalności zmian, jakie powinny nastąpić w systemie rachunkowości polskich przedsiębiorstw na skutek transformacji od systemu socjalistycznego do systemu kapitalistycznego. Z tej przyczyny włączyła się aktywnie w proces transformowania systemu rachunkowości polskich przedsiębiorstw w różnych obszarach – uczestnicząc w opracowaniu zmian w regulacjach prawnych rachunkowości (m.in. przygotowując na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. pierwsze w Polsce tłumaczenie niemieckojęzycznej wersji *Dyrektywy Czwartej EWG*), prowadząc działalność doradcą i dydaktyczno-popularyzatorską.

Profesor I. Sobańska współpracowała z praktyką projektując, na zlecenie przedsiębiorstw, dostosowane do ich potrzeb i uwarunkowań systemy rachunkowości zarządczej (ogółem opracowała ponad 50 takich projektów). Działalność popularyzatorska Profesor I. Sobańskiej polegała również na redakcji i współautorstwie pierwszego w Polsce skryptu *Rachunkowość zarządcza*, autorstwie i współautorstwie kilkunastu książek i kilkudziesięciu artykułów przybliżających wiedzę o systemie i metodach rachunkowości zarządczej.

Profesor Sobańska, jako jeden z największych miłośników i propagatorów rachunkowości zarządczej w Polsce, zawsze walczyła o symetryczny rozwój systemu rachunkowości, składającego się z podsystemów rachunkowości zarządczej i rachunkowości finansowej. Jej ogromnym sukcesem było powołanie w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce w roku 2004 Komisji Rachunkowości Zarządczej i Controllingu, której przewodniczyła. Dzięki pracom tej Komisji, Rada Naukowa Stowarzyszenia podjęła decyzję o certyfikacji zawodu specjalisty Rachunkowości Zarządczej, który został zamieszczony w wykazie zawodów, opublikowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w roku 2010.

W latach 1998–2012 Profesor I. Sobańska była kierownikiem Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ. W tym okresie nastąpił znaczący

rozwój kadry naukowo-badawczej Katedry – 13 osób uzyskało stopień doktora, a 8 – stopień doktora habilitowanego w dziedzinie ekonomii w zakresie nauk o zarządzaniu. W tym czasie zainicjowała i zorganizowała na Wydziale Zarządzania UŁ wiele konferencji naukowych, w tym trzy zagraniczne (polsko-litewskie) oraz dziewięć krajowych, z cyklu: *Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja*.

Na szczególne podkreślenie zasługuje wkład Profesor Sobańskiej w reformowanie systemu zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. W latach 2004–2007, na zlecenie Rektora UŁ, wraz z zespołem pracowników z Katedry Rachunkowości opracowała nowatorski, pierwszy w Polsce, projekt systemu informacyjnego do zdecentralizowanego zarządzania uniwersytetem, który został wdrożony w Uniwersytecie Łódzkim w roku 2012.

Profesor Irena Sobańska uzyskała liczne odznaczenia regionalne, środowiskowe i państwowe: Srebrny Krzyż Zasługi (1999), Medal Uniwersytetu Łódzkiego w Służbie Społeczeństwu i Nauce (2001), Medal Komisji Edukacji Narodowej (2003), Złoty Krzyż Zasługi (2003), Złotą Odznakę „Zasłużony w Rozwoju Stowarzyszenia Księgowych w Polsce” (2006). Była laureatką 13 nagród indywidualnych i zespołowych przyznanych przez Rektora UŁ oraz I Nagrody Rektora UŁ za najlepszy podręcznik akademicki w 2004 r. (*Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2003).

